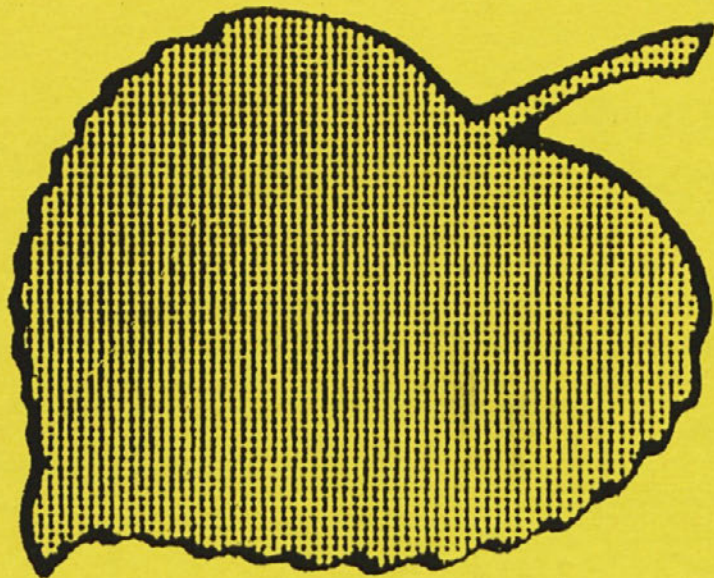

2/97
VERENIGING VRIENDEN VAN SLOVENIË

Združenje Prijateljev Slovenije

Lipa

Indien onbestelbaar
retour aan:
OTTERLAAN 13
2623 CV DELFT

(ISSN 0928-8376)

INHOUD

Van de voorzitter; activiteiten 1997	1
Ontwikkelingen in Slovenië - januari 1997	3
Ontwikkelingen Slovenië - februari 1997	5
Filosofische tuin in Olimlje	9
Znameniti Slovenci na tolarskih bankovcih Ivana Kobilca	11
Beroemde Slovenen op de tolar-biljetten Ivana Kobilca	13
Als u naar Ljubljana gaat..... V kolikor se boste podali v Ljubljano.....	16
Kuhajmo z Bojanom	17
Koken met Bojan	18
Feestavond in Ruurlo	19
Waar ligt Ruurlo?	20

Jaargang 6, nummer 2, maart 1997;
werd verzorgd door Marjeta Tomšič en Marcel Brey.
Uit deze uitgave mag niets worden overgenomen, tenzij met
bronvermelding. Een exemplaar is te bestellen door f 5,- over
te maken op giro 6318199 t.n.v. de Vereniging Vrienden van
Slovenië te Delft.
Meningen die in Lipa worden geuit, worden niet noodzakelijk
gedeeld door het bestuur.

Aan de lezers/medewerkers van Lipa:

De bijdragen voor de volgende Lipa graag vóór 15 mei 1997
inleveren bij de redactie.
Uw bijdrage is van harte welkom!

Vereniging Vrienden van Slovenië: Wat u moet weten!

De Vereniging Vrienden van Slovenië is opgericht op 7 juli
1991. De Vereniging Vrienden van Slovenië is een zelfstandige
en onafhankelijke landelijke organisatie, welke zich ten doel
stelt met name op cultureel, economisch en maatschappelijk
gebied de samenwerking tussen Nederland en Slovenië resp.
Nederlanders en Slovenen te bevorderen en zo mogelijk te
initieëren en te onderhouden. De Vereniging beschouwt zichzelf
als de geëigende plaats voor ontmoetingen tussen Nederlanders
en Slovenen. De Vereniging wil voorts in het bijzonder een
ontmoetingsplaats zijn voor de Slovenen in Nederland.
(uit artikel 2 van de Statuten)

Geachte leden van de vereniging "Vrienden van Slovenië"

Begin februari hebben we een culturele middag in Delft georganiseerd, deze middag werd een groot succes. Er waren ongeveer 20 belangstellenden (het hadden er meer mogen zijn) waarvan een groot deel een bijdrage leverde aan het culturele programma. Er werden gedichten van Preseren voorgelezen, maar ook zelf geschreven gedichten voorgedragen. Jos Aertz zorgde met zijn accordeon voor de muzikale intermezzo's en vertelde daarbij veel wetenswaardigheden over de oorsprong van de Sloveense muziek. Ook waren er 2 schitterende video's van het ministerie van toerisme en cultuur.

Wij zijn nog druk bezig met het werven van docenten om Sloveens te kunnen geven.

De eerste twee activiteiten in 1997 zijn al geweest, maar er komen nog 4 activiteiten dit jaar, verspreid over het land, om het onze leden gemakkelijk te maken deze data in hun agenda te zetten volgt hieronder een overzicht.

Op 26 en 27 april vindt de jaarvergadering in Ruurlo plaats, op zaterdagavond is er een optreden van Gašperji (jonge Avsenik). Er kan overnacht worden in de jeugdherberg DE KLEINE HAAR, Dortherweg 34 te Gorssel (20 km van Ruurlo).

Op zondagochtend om 11.00 uur is de jaarvergadering en s'middags hebben we een leuke wandeling uitgezet met afsluitend pannekoek eten. Voor f 63,- p.p. kunt u zich inschrijven voor het hele pakket. Ook kunt u zich inschrijven voor één of meer onderdelen.

Wilt u komen, vul dan de ingesloten antwoordkaart in, deze kaart voor 12 april opsturen.

ACTIVITEITEN 1997	
zaterdag 26 april	20.00 uur Gašperji in Ruurlo f 20,- p.p. (overnachting jeugdherberg te Gorssel f 28,- p.p.; lakens zelf meebrengen of huren f 6,25)
zondag 27 april	11.00 uur Jaarvergadering in Gorssel 12.00 uur wandeling 10 km 15.00 uur pannekoeken eten f 15,-- p.p.
zaterdag 7 juni	Barbecue bij Amersfoort
zaterdag 27 september	Tarok-kampioenschap in Delft
zaterdag 15 november	borrel in Amsterdam

Siem Edink

We hebben vernomen dat de heer Bojan Praprotnik, jarenlang "de man" van Tomos in Nederland, terug is gekeerd naar Slovenië. Hierbij willen wij de heer Praprotnik bedanken voor zijn medewerking en steun aan de Vereniging Vrienden van Slovenië en wij wensen hem veel succes in zijn verdere carrière.

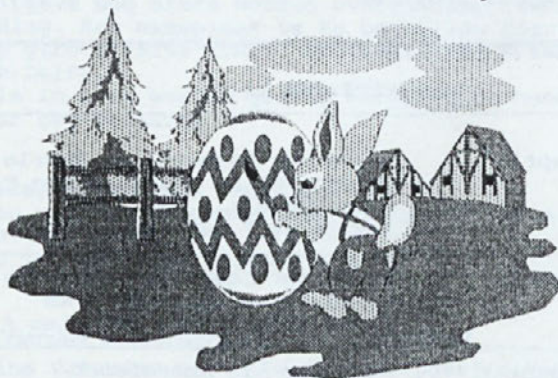
*Reeds 30 jaar uw betrouwbare partner
in gemotoriseerde tweewielers...*

TOMOSNEDERLAND

TOMOS NEDERLAND TRADING COMPANY B.V.

Kweekweg 24, 8161 PG Epe – Postbus 172, 8160 AD Epe
Telefoon 05780-13155 – Fax 05780-16480

Wij wensen U

een vrolijk Pasen

Het Bestuur

ONTWIKKELINGEN IN SLOVENIË - JANUARI 1997

Door Alexander Vink uit Slovenië

NEDERLANDSE BOEREN KOPEN 26% VAN SLOVEENSE FABRIEK

Op 16 januari werd bekend gemaakt dat iets meer dan 1/4 deel, 26,8% van de enige Sloveense suikerfabriek in Ormož in handen van de Nederlandse coöperatie COSUN is gekomen. In COSUN nemen 16.000 nederlandse boeren deel, welke suikerbieten verbouwen. COSUN kocht de laatste weken de aandelen op de beurs via het beurshuis Publikum. De waarde van één aandeel bedroeg iets meer dan 7000 tolar (=+f 95,--). Volgens Wim Oosterhuis, vice-directeur, wil men de fabriek helpen moderniseren en tevens de produktie opvoeren om aan de Sloveense vraag van 75.000 ton te kunnen voldoen. Tot nu toe produceerde de fabriek 50.000-60.000 ton, maar door een injectie van ± 30 miljoen DM kan de produktie tot 75.000 ton opgevoerd worden.

NIEUWE MINISTER-PRESIDENT

Op 9 januari jl. werd na 2 dagen debatteren in het Parlement Janez Drnovšek gekozen tot Premier. De uitslag van de stemming was: 46 voor (LDS, ZLS, SNS) en 44 tegen (SLS, SKD en SDS). De doorslag werd gegeven door de Christen-Democraat Pucko uit Turnišče in Prekmurje. Premier Janez Drnovšek moet nu zo snel mogelijk een coalitie samen zien te stellen. Een moeilijke taak, zoals u in hieronder kunt lezen.

COALITIEVOORSTEL AFGEWEEZEN

Op 20 januari werd het coalitievoorstel, de z.g. Nationale Eenheid, afgewezen door de lentecoalitie (SLS, SDS en SKD). Drnovšek wil direct geen nieuw voorstel doen, maar sluit verdere onderhandelingen niet uit. Op 24 januari doet Drnovšek een nieuw voorstel voor een coalitie, dit keer met de minimale meerderheid 46 zetels van de 90). In deze coalitie, met de minimale meerderheid (LDS, ZLSD, SNS en DeSUS), zal LDS 9 ministers krijgen, ZLSD 5, SNS en DeSUS ieder 1 minister. Drnovšek stelde de ministerkandidaten voor.

AMERIKAANS MARINESCHIP VOOR DE 2E MAAL OP BEZOEK

Van 20 t/m 24 januari was het Amerikaanse admiraalsschip "USS La Salle" voor de tweede keer op bezoek in Koper. Het schip valt onder de 6e vloot welke vaart in het Middellandse Zeegebied. Het eerste bezoek van dit schip vond plaats in oktober 1995.

YUGO ONDER NEDERLANDSE VRACHTAUTO

In de namiddag van 24 januari gebeurde bij Lukovica, op de weg Ljubljana-Trojane, een ernstig ongeluk met dodelijke afloop. Een 22-jarige bestuurder reed met zijn Yugo van Domžale richting Trojane en bij de plaats Krašnja reed hij plotseling op de linker rijbaan. Op dat moment reed een Nederlandse vrachtwagen met aanhanger uit Landgraaf hem tegemoet. De Yugo kwam onder de vrachtwagen, de bestuurder van de Yugo overleed ter plekke.

AANBOUW NIEUWE SNELWEGEN BEGONNEN

Op 17 januari werd bekend gemaakt dat men dit jaar zal beginnen met 8 delen autosnelwegen te bouwen. Te weten:

1. Pesnica-Slivnica (bij Maribor)
2. Maribor-Lenart
3. Lenart-Beltinci
4. Krška Vas-Obrežje
5. Višnja Gora-Bič
6. Kozina-Klanec
7. Klanec-Ankaran
8. Razdrto-Vipava

NEDERLANDSE AMBASSADEUR OP BEZOEK BIJ PRESIDENT KUČAN

Op 2 januari was de Nederlandse ambassadeur voor Slovenië, met zetel in Wenen, Joost van Ebbenhorst Tengbergen, op bezoek bij president Milan Kučan. Zij spraken o.a. over de uitbreiding van de EU en de NAVO en over aansluiting van Slovenië bij deze organisaties.

NIEUWSTE MILITAIRE EENHEID VOORGESTELD

Op 17 januari werd in Logatec de nieuwste Sloveense legereenheid voorgesteld. Dit is het 10e Bataljon voor Internationale Samenwerking, welke uitsluitend bestaat uit vrijwillige beroepsmilitairen. Dit is de grootste eenheid van het Sloveense leger. Deze eenheid wordt ingezet bij vredesoperaties. Als alles goed gaat gaan een aantal militairen van deze eenheid naar Cyprus in opdracht van VN.

SENIOR VAN DE LUTHERSE KERK IN SLOVENIË OVERLEDEN

Op 21 januari is de Senior van de Lutherse Kerk in Slovenië, Ludvik Novak (67 jaar) overleden. Al enige tijd had hij gezondheidsproblemen. Ludvik Novak is geboren in Černalavci bij Murska Sobota in Prekmurje. Hij studeerde aan de Theologische Faculteit in Tübingen en Erlangen in Duitsland. In 1958 studeerde hij aan de Weense Faculteit af en in 1982 behaalde hij ook zijn Masters graad. Ludvik Novak was als pastoor van de Sloveens-Hongaars Lutherse Gemeente werkzaam in Gmajne. Van 1958 tot 1977 was hij pastoor in Hodoš in Goričko en vanaf 1978 was hij pastoor van de Lutherse Gemeente in Murska Sobota. In 1971 werd hij gekozen als Senior van de Lutherse Kerk in Slovenië en vervulde deze functie 24 jaar tot 1995 toen Geza Erniša zijn functie overnam. Ludvik Novak schreef in het Prekmurser dialect een "gebedenboek op weg van het leven", welke in 1996 verscheen. Tevens verzorgde hij van 1971 t/m 1996 de Evangelische Kalender.

BUITENLANDSE INVESTERINGEN IN SLOVENIË

Hieronder een overzicht van een aantal grote Sloveense bedrijven met buitenlandse aandeelhouders.

Bedrijf - Investeerder (land) - Aandeel (in %)

Revoz Novo Mesto - Renault (F) - 54
OMV Istra Koper - OMV (A) - 43
Tobačna Ljubljana - Reemtsma (D), Seita (F) - 76
Papirnica Vevče - Brig & Bergmeister (A) - 51
Droga Portorož - E.D. & Man Coffee (GB) - 18
Videm Krško - ICEC (TSJ) - 100
Sarrío Slo Domžale - Saffa (I) - 100
Henkel Zlatorog Maribor - Henkel (A), BASF, Hoechst (D) - 51
Kolektor Idrija - Kirkwood (USA) - 51
Johnson Controls Slo. Gradec - Johnson Controls (USA) - 60
Mali Gospodinski Aparati Nazarje - Bosch, Siemens (D) - 100
Papirnica Goričane - Frantscach, Andritz (A) - 15
Danfoss Compressors Črnomelj - Danfoss (DK) - 100
Kemiplas Dekani - Kemokoplex (D) - 77
Julon Ljubljana - Acquafil (I) - 57
AquaSava Kranj - Bonazzi (I) - 85
Bayer Pharma Ljubljana - Bayer (D) - 49
TesPack Brestanica - Duropack (A) - 66
Krka Novoterm Novo Mesto - Pfeiderer (D) - 80
Tomos Koper - AluSuisse (CH) - 67
Sava Kranj - Semperit (A) - 28
Iskra Tel Kranj - Siemens (D) - 47
Beltinka Beltinci - Rabe Moden (D) - onbekend
Bramac Škocjan - Bramac International (A) - 62
Gorenja Programatorji Slo. Bistrica - Emerson (USA) - onbekend
Atras Zreče GKN (GB) - 70
MG Ruše - Messer (D) - 91

SPORT SPORT SPORT SPORT

In Kranjska Gora werd een slalom en reuzeslalom voor mannen gehouden. Košir werd bij de slalom 10e en bij de reuzeslalom 11e.

In Maribor hebben de dames geskied. Hrovat werd 2e Bokal 12e en Dovžan 23e. Hrovat staat zowel in het slalom als reuzeslalomklassement voor de wereldbeker op de 6e plaats en 10e in het totaal klassement.

ONTWIKKELINGEN IN SLOVENIË - FEBRUARI 1997

GSM OVEREENKOMST MET NEDERLAND

Vanaf vrijdag 21 februari 8:30 kan iedereen die bij LIBERTEL is aangesloten, gebruikmaken van het Sloveense GSM net. Tijdens het gebruik, van uw GSM-toestel, zult u "SI MOBILTEL GSM" als aanbieder zien op het display, of code "229 41/293 41". Het netwerk bestrijkt alle grote doorgaande wegen in Slovenië.

BRANDSTOFFPRIJZEN IN SLOVENIË

De brandstofprijzen op het moment zijn:

Super gelood (98) : 85,00 SLT (\pm 1,06)

Euro loodvrij (95) : 78,40 SLT (\pm 0,98)

Normaal loodvrij (91) : 72,90 SLT (\pm 0,91)

Diesel : 74,80 SLT (\pm 0,94)

Dit zijn de laagste prijzen in Europa.

NIEUWE GSM AANBIEDER IN SLOVENIË

Onlangs werd bekend gemaakt dat vanaf 17 februari j.l. een 2e GSM aanbieder in Slovenië van start ging. De nieuwe aanbieder heet DIGITEL.

Vooralsnog gaat het om een proef van 2 maanden, na deze periode hoopt men de 2e aanbieder in Slovenië te worden. De kosten van deze proef worden geraamd op 4 miljoen dollar. De proef vindt plaats in Ljubljana en in de Noord-Westelijke wegenkruising tot aan de Karawankentunnel.

De oprichters van DIGITEL, opgericht in 1994 zijn: FACTOR uit Ljubljana, FENIKS uit Novo Mesto en VANGUARD Cellular Systems uit de USA.

DIGITEL heeft het internationale lidmaatschap aangevraagd bij de Internationale Vereniging van Mobiele Aanbieders.

NIEUWE REGERING

Op dinsdag 4 februari j.l. werden de laatste 2 kandidaten voor de ministerposten, Justitie en Landbouw voorgesteld.

Op 6 februari werd in het parlement gestemd over het aannemen van deze, door Drnovšek voorgestelde, heren. Om 15:00, op het moment dat de stemming zou plaatsvinden, kwam er een telefoontje dat er zich een bom het gebouw zou bevinden. Daarop werd het hele gebouw ontruimd. Nadat bleek dat het om een valse bommelding ging, ging het stemmen door. Het resultaat was: 45 voor en 45 tegen, met als gevolg dat Drnovšek over 10 dagen een nieuw voorstel moest doen. Er wordt veel gespeculeerd over wie die 45-ste stem aan de oppositie zou hebben gegeven.

Op zondag 16 februari ondertekende LDS en SLS een coalitie-overeenkomst en de ministerposten werden als volgt verdeeld:

Minister-President (Premier) - Janez Drnovšek (LDS)

Vice-President + Minister zonder portefeuille - Marjan Podobnik (SLS)

Minister van Buitenlandse Zaken - Zoran Thaler (LDS)

Minister van Binnenlandse Zaken - Mirko Bandelj (LDS)

Minister van Financiën - Mitja Gaspari (LDS)

Minister van Handel - Metod Dragonja (LDS)

Minister van Economische Betrekkingen & Ontwikkeling - Marjan Senjur (SLS)

Minister van Defensie - Tit Turnšek (SLS)

Minister van Gezondheid - Marjan Jereb (SLS)

Minister van Cultuur - Jožef Školč (LDS)

Minister van Landbouw - Ciril Smrkolj (SLS)

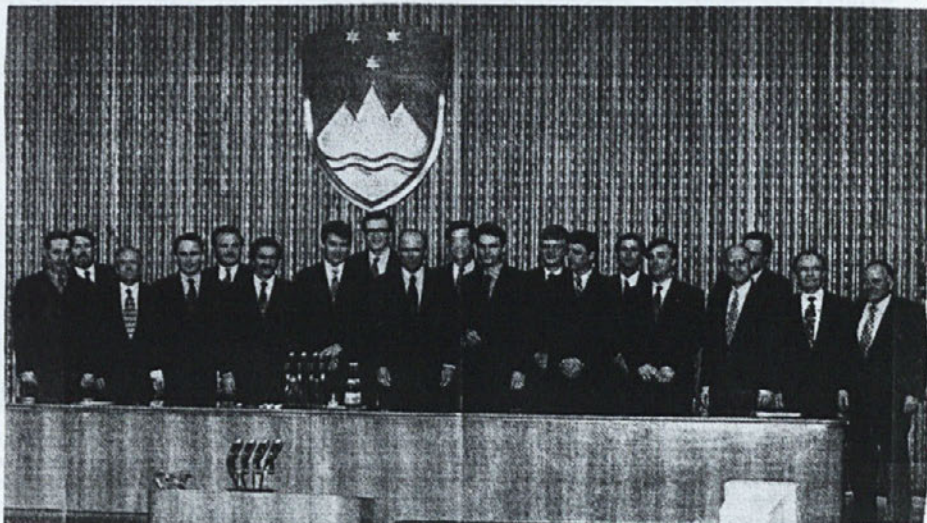
Minister van Verkeer - Anton Berauer (SLS)

Minister van Justitie - Tomaž Marušič (SLS)

Minister van Milieu en Ruimte - Pavle Gantar (LDS)

Minister van Werk, Familie en Sociale Zaken - Tone Rop (LDS)
 Minister van Wetenschap - Lojze Marinček (SLS)
 Minister van Onderwijs - Slavko Gaber (LDS)
 Minister voor Europese Integratie (zonder portefeuille) - Igor Bavčar (LDS)
 Minister voor Coördinatie Sociale Zaken (zonder portefeuille) - Janko Kušar (DESUS)
 Minister voor Lokale Autonomie (zonder portefeuille) - Božo Grafenauer (SLS)

Deze samenstelling heeft Drnovšek het parlement voorgelegd. Op 27 februari is er gestemd, er waren 52 voor en 37 tegen stemmers van de 89 leden van het parlement.
 (onder: groepsfoto van de ministers)

STATISTIEKEN OVERNACHTINGEN 1996

De bezoekers kwamen uit Italië (23,5%), Duitsland (19,5%), Oostenrijk (14,7%), Kroatië (9,5%), Nederland, Groot-Brittannië, Tsjechië en Hongarije.

	1995	1996	Index
Aantal gasten	1.576.672	1.657.669	105
Slovenen	844.569	825.774	98
Buitenlanders	732.103	831.895	114
Aantal overnacht.	5.883.046	5.832.244	99
Slovenen	3.447.579	3.281.637	95
Buitenlanders	2.435.467	2.550.607	105

VAN BOMAANSLAG VERDACHTE VEROORDEELD

Op 19 januari werd in Maribor de van een bomaanslag verdachte Daniel Jezernik tot 14 jaar gevangenisstraf veroordeeld. Hij plaatste op 24 september van het afgelopen jaar een bom voor het huis van rechter Konrad Rebernik, waarbij zijn vrouw zwaar gewond raakte.

SLOVEENSE INZENDING VOOR HET EUROVISIE SONGVESTIVAL

Op zaterdag 21 februari werd in Slovenië het nummer gekozen wat naar Dublin afgevaardigd zal worden.

Er waren 13 deelnemers, de winnares was Tanja Ribič, zij zal met het nummer "Zbudi se" (wakker worden) Slovenië vertegenwoordigen.

SATELLIET TV VOOR SLOVENEN IN HET BUITENLAND

Onlangs is bekend geworden dat vanaf 27 maart elke dag 4 uur Sloveense TV te bekijken is, via de satelliet. Deze programma's zijn gericht op Slovenen in het buitenland. De uitzendtijden zijn: elke dag van 19:00 tot 23:00.

SPORT SPORT SPORT SPORT

SKISPRINGEN

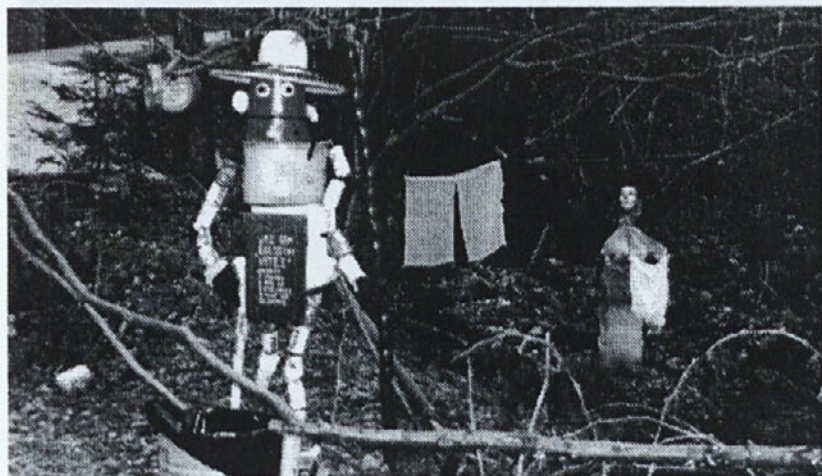
Het weekend van 8 februari werd weer een echt Sloveens sportweekende, want Peterka werd, op de zaterdag van dat weekeinde, 3e en Meglič 4e, tijdens de wedstrijd in Kulm. De volgende sprong Peterka een nieuw record, nadat hij de magische grens van 200 meter passeerde, van 203 meter. Hierdoor kwam Peterka weer op de 1e plaats van de wereldranglijst.

De stand (van 10-2-1997): 1e Peterka, 41 Meglič, 57 Žonta, 60 Gostiša, Radelj, 74 Vrhovnik, 83 Franc en 92 Bogataj.

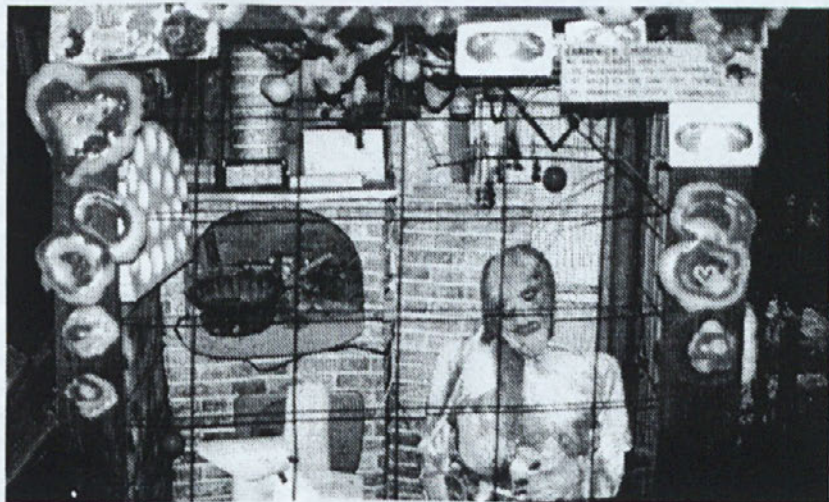
ATOMSKE TOPLICE is een bekende badplaats in een heuvelachtig landschap begrensd door de Sotla rivier, de natuurlijk grens met Kroatië. Ongeveer 5 km ten zuiden ligt Olimlje met een groot aantal bezichtswaardigheden die beslist een omweg waard zijn.

Niet vermeld in een toeristische gids is de HEKSENTUIN - een bezoek dubbel en dwars waard.

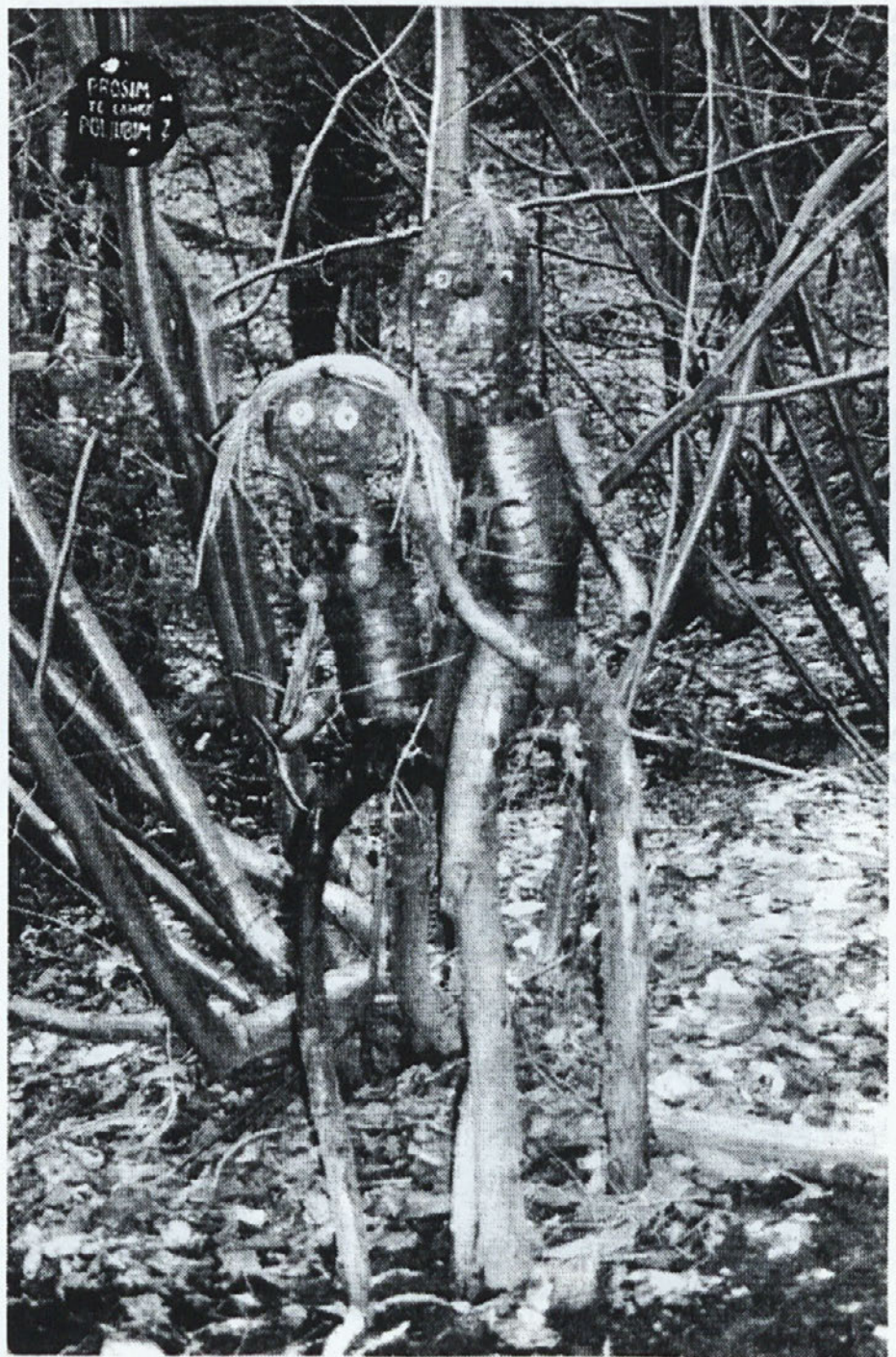
Op een klein oppervlak worden d.m.v. kleine bordjes een groot aantal wijsheden medegedeeld en door middel van waterkracht komen diverse figuren tot leven.

Adam wordt opnieuw verleid door Eva, de heks van Hans en Grietje eet graag suikerzieke mensen als toetje en Amor schiet zijn pijl vanuit een hoge boom naar een item plek, waar geliefden zich even terug kunnen trekken aan een kabbelende beek.

Op zaterdag en zondag zijn er rondleidingen maar op andere dagen kan men ook voor 100 tolar rondwalen in dit kleine Sloveense paradijs.

ZNAMENITI SLOVENCİ NA TOLARSKIH BANKOVCIH

Ivana Kobilca

V osnovni šoli, ne bi več vedela natanko v katerem razredu je bilo, smo imeli berilo - čitanko slovenskega jezika. V tem berilu pa niso bili samo literarni sestavki. Poleg črtic in povesti, odlomkov iz raznoraznih knjig, pesmi in drugih prispevkov za urjenje jezika, je bilo v tem berilu tudi nekaj likovnih strani. Na eni od njih je bilo upodobljeno Poletje Ivane Kobilce (fotografija na strani 13). Ta slika me je popolnoma očarala. Kar nisem si je mogla nagledati. Čudoviti vrt. In v njem mlada dama, ki spleta cvetlični venec. Ta čudoviti poletni prizor mi je vedno ostal v spominu.

Ivana Kobilca je prva pomembna slovenska slikarka. Rojena je v Ljubljani, 20 decembra 1861. leta. Po prvem slikarskem pouku doma je odšla na Dunaj (1879-1980), kjer si je pridobila slikarsko izobrazbo. Zatem je met leti 1882 in 1889 študirala v Münchnu, tedaj pomembnem umetniškem središču. Po takratnih zgledih je Ivana Kobilca slikala predvsem v temnih tonih. Zanimivo je, da je slikarka živel v Münchnu v približno istem času, kot Rihard Jakopič in ostali slovenski impresionisti, vendar sama ni obiskovala Ažbetove šole. Najkvalitetnejše delo Ivane Kobilce iz tega časa je Kavopivka ali Kofetarica (1888), poleg že omenjenega Poletja najbolj znana slika Ivane Kobilce (fotografija na strani 14).

Življenjska pot jo je zatem vodila v Pariz. V tem času se je Ivana Kobilca seznanila s slikanjem na prostem. Značilna njena dela v tem času so realistični, svetli prizori, tihožitja in portreti. Pariško obdobje pomeni novo poglavje v njenem

ustvarjanju. V tem času je nastalo tudi Poletje (1890): realistično podan počitniški žanrski prizor. S tem delom je Ivana Kobilca na raznih razstavah, med drugim v Münchnu in v Berlinu, dobila splošno pohvalo, na razstavi v Parizu pa ji je celo prineslo častno priznanje. Leta 1891 je Ivana Kobilca postala članica Sociétés Nationale des Beaux-Arts.

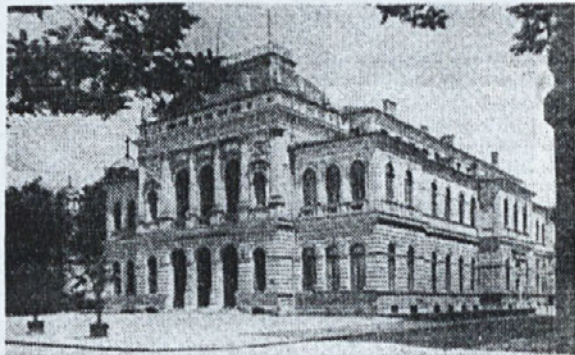
Leta 1894 se je Ivana Kobilca vrnila v domovino, zatem je krajši čas preživela v Firancah. Med leti 1897 do 1905 je slikarka živala in ustvarjala v Sarajevu, od leta 1906 do 1914 v Berlinu, nato pa se je vrnila v Ljubljano, kjer je živala do svoje smrti 4. decembra 1926.

Ivana Kobilca je ustvarila več kot 200 oljnih slik in pastelov, poleg tega je delovala kot freskantka (v Sarajevu) in ilustratorka (pesmi Simona Jenka), slikala je krajine in portrete, notranje prizore in tihožitja. Let 1889 se je s svojo prvo samostojno razstavo predstavila v Ljubljani in naslednje leto še v Zagrebu. Sodelovala je tudi na 1. slovenski umetniški razstavi leta 1900 v Mestnem domu v Ljubljani.

Kot sem že omenila, je Ivana Kobilca sodobnica prvih slovenskih impresionistov. Vendar se je v svojem slikarskem načinu sama ni usmerila v impresionizem. Njen slog lahko uvrščamo v nakakšen romantično čustven realizem, prehod od realizma k impresionizmu, tako imenovani pleinairizem. S tem slogom se je Ivana Kobilca srečala v Parizu. Za pleinairizem (tudi plenerizem; beseda izhaja iz francoščine: Plein air = na prostem) so značilni prizori v naravi in pa upodabljanje učinkov naravne svetlobe, pri katerem pa podobe ohranijo svoj realističen izraz.

V Narodni galeriji v Ljubljani (slika spodaj) si lahko med drugimi ogledate tudi nakaj del Ivane Kobilce. Trenutno so razstavljene naslednje njene slike:

Holandka (1886),
Deklica v rdečem
brezrokavniku (1886),
Avtoportret v belem
(okoli 1910), Pariška
branjevka (okoli 1892),
Deček v mornarski obleki
(1891-1892), Poletje
(1889-1890), Parižanka s
pismom (1892-1893) in
Kofetarica (1888).

(viri: Karel Dobida: Sprehod po Narodni galeriji, Mladinska knjiga, Ljubljana 1961;
Anica Cevc, Ksenija Rozman: Nove pridobitve Narodne galerije 1965-1975, Narodna galerija Ljubljana 1976;
France Stele: Oris zgodovine umetnosti pri Slovencih, Mladinska knjiga, Ljubljana 1966)

BEROEMDE SLOVENEN OP DE TOLAR-BILJETTEN

Ivana Kobilca

Toen ik nog op de lagere school zat, ik zou niet meer weten in welk klas dat nou was, gebruikten we bij Sloveens een leesboek. In dit boek zaten niet alleen verhalen, gedichten en andere literaire stukken maar ook hier en daar een plaatje van een bekend schilderij. Een daarvan was De Zomer (Poletje) van Ivana Kobilca (zie foto onder). Ik was er helemaal weg van. Dit schilderij had een betoverende kracht, een sprookjesachtige zomerdag in de tuin vol met bloemen. Deze bloemen bloeiden volgens mij ook nooit uit. En daar middenin zat een mooie vrouw een bloemenguirlande te vlechten. Dit tafereel is mij altijd bij gebleven.

Poletje (1890)

Ivana Kobilca is de eerste belangrijke Sloveense schilderes. Ze is geboren in Ljubljana op 20 december 1861. Nadat zij haar eerste schildersonderwijs thuis heeft gehad, vertrok zij voor verdere opleiding naar Wenen (1879-1880). Vervolgens heeft zij van 1882 tot 1898 het schilderen gestudeerd in München, toentertijd een belangrijk kunstcentrum. Zoals dat daar toen gebruikelijk was schilderde ze veel met donkere kleuren. Het is interessant dat zij in ongeveer hetzelfde tijd in München verbleef als Rihard Jakopič en andere Sloveense impressionisten, maar zij zat niet op school van A_be. Haar beste werk uit deze periode is de Koffiedrinkster (Kofetarica of Kavopivka) uit 1888 (zie foto onder).

Haar weg vervolgt zij in Parijs. In die tijd heeft zij kennis gemaakt met het schilderen in de vrije natuur. Deze periode is een hele belangrijke voor haar verdere werk. Karakteristiek voor de Parijse periode zijn de realistische schilderijen in lichte kleuren, stillevens en portretten. In deze tijd schildert zij haar Zomer (1890): een realistisch zomervakantie tafereel. Met dit werk heeft Ivana Kobilca op verschillende exposities algemene waardering ontvangen. Op de expositie in Parijs heeft zij er zelfs een ere oorkonde mee gekregen. In 1891 is Ivana Kobilca lid geworden van Société Nationale des Beaux-Arts.

In 1894 komt zij weer naar huis en vertrekt vervolgens voor een korter verblijf naar Florence. In de jaren 1897 en 1905 leeft en werkt zij in Sarajevo, van 1906 tot 1914 in Berlijn en keert daarna terug naar Ljubljana waar zij leefde tot aan haar dood. Ivana Kobilca overleed op 4 december 1926.

In haar rijke leven heeft zij meer dan 200 olieverfschilderijen gemaakt, zij schilderde o.a. fresco's in Sarajevo, zij verzorgde de illustraties voor de gedichtenbundel van Simon Jenko. Haar werk bestaat verder uit landschapschilderijen, portretten, interieurs en stillevens.

Haar eerste zelfstandige expositie had zij in Ljubljana in 1889 en de volgende een jaar later in Zagreb. Zij deed mee aan de Eerste Sloveense kunsttentoonstelling in 1990 in Mestni dom in Ljubljana.

Zoals ik reeds vermeld heb was Ivana Kobilca een tijdgenote van de eerste Sloveense impressionisten. Zelf heeft zij verder niet voor het impressionisme gekozen. Haar stijl kunnen we realisme noemen met een sterke romantisch en emotioneel karakter, een overgang van het realisme naar impressionisme. Deze stijl wordt ook pleinairisme genoemd (uit Frans: plein air). Een schildersrichting waarbij veel in de natuur geschilderd werd en het gebruik werd gemaakt van de figuren die door het natuurlijke licht werden belicht, waarbij ze het realistische karakter behouden. Met deze stijl heeft Ivana Kobilca in Parijs kennis gemaakt.

In de Nationale Galerie in Ljubljana (zie foto op pagina 12) kunnen we enkele werken van Ivana Kobilca bewonderen. Op dit moment hangen er de volgende schilderijen: Hollands meisje (Holandka, 1886), Het meisje met rode slip-over (Deklica v rde em brezrokavniku, 1886), Zelfportret in wit (Avtoportret v belem, rond 1910), Parijse marktvrouw (Pariška branjevka, rond 1892), Jongetje in matrozenpakje (De ek v mornarski obleki (1891-1892), Zomer (Poletje, 1889-1890), Parijse dame met een brief (Pari anka s pismom, 1892-1893) en Koffiedrinkster (Kofetarica, 1888).

(bron: Karel Dobida: Sprehod po Narodni galeriji, Mladinska knjiga, Ljubljana 1961;

Anica Cevc, Ksenija Rozman: Nove pridobitve Narodne galerije 1965-1975, Narodna galerija Ljubljana 1976;

France Stele: Oris zgodovine umetnosti pri Slovencih, Mladinska knjiga, Ljubljana 1966)

In het Nationaal Museum in Ljubljana wordt tot 8 juni 1997 een archeologische expositie gehouden, "de Neandertaler en zijn fluit" genoemd. En waar gaat het over? Dr. Ivan Turk is reeds 15 jaar bezig met de archeologische optgravingen in Divje Babe, waar zich onder anderen een grot bevindt waar men een van de belangrijkste vondsten heeft gedaan uit het oudste stententijdperk. In 1995 is daar een been van een jonge grotbeer gevonden waarvan men met alle zekerheid heeft kunnen vaststellen dat het om het oudste muziekinstrument ter wereld gaat, een fluitje van 45.000 jaar oud. Dat betekent 10.000 jaar ouder dan het tot nu toe bekende oudste fluitje welke ook van been is gemaakt.

In deze expositie wordt niet alleen de kostbare vondst tentoongesteld. In een nagebootste grot kan men kennis maken met de wereld van het archeologisch onderzoek en opgravingen.

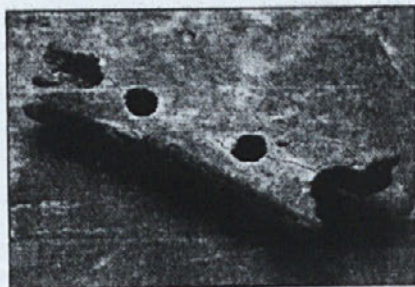
V KOLIKOR SE BOSTE PODALI V LJUBLANO.....

Neandertalec in njegova piščal?

Arheološka razstava.

Jama *Divje babe I* v dolini Idrjice pod Šebreljami je zaradi bogatih arheoloških najdb, med katerimi so kosti 58 različnih živalskih vrst, kamnita in koščena orodja, ki sta jih uporabljala najprej neandertalec, kasneje pa kromanjonec, eno ključnih arheoloških najdišč stare kamene dobe v svetu. V njej že dobrih 15 let raziskuje dr. Ivan Turk s sodelavci iz Inštituta za arheologijo ZRC SAZU. Leta 1995 so v ostalinah 45 000 let starega neandertalčevega ognjišča našli najdragocenejšo najdbo, koščeno piščal. Narejena je iz cevaste kosti mladega jamskega medveda, v katero so zavrtali luknjice, ki ustrezajo razmiku prstov na roki. Predvidevajo, da je to najstarejša doslej odkrita piščal, saj je celih 10 000 let starejša od doslej znanih primerkov. Najdba, ki je vzbudila veliko zanimanja med raziskovalci kamene dobe, bo prvič javno predstavljena na razstavi v Narodnem muzeju Slovenije. Razstava o najdišču Divje Babe I bo postavljena ambientalno. V simulirani jami bo s fotografijami, tekstom in arheološkim materialom predstavljeno najdišče ter obdobje paleolitika. Informacija bo dopolnjena z videoposnetki. Poseben prostor na razstavi bo namenjen "jamskemu ateljeju", kjer bodo organizirane otroške ustvarjalne delavnice upodabljanja prazgodovinskih živali na "jamske stene". Za otroke so pripravili tudi delovne zvezke in pobarvanke. Vsako nedeljo ob 10. uri bodo organizirana strokovna vodstva, ob 11. uri pa bodo v koncertnem kotičku nastopi učencev glasbenih šol. Razstavo sta pripravila Narodni muzej Slovenije in Inštitut za arheologijo pri ZRC SAZU. Avtor razstave je dr. Ivan Turk, oblikovali pa sta jo Mojca Turk in Polona Zupantič.

Narodni muzej Slovenije, Muzejska 1, Ljubljana. Otvoritev razstave danes ob 18.00. (Do 8. 6.)

Delo, 20.2.97.

Kruhovi cmoki

Za kruhove cmoke, ki jih po pravilu jemo z divjačino, lahko pa tudi s kurjim (ali piščančjim) paprikašem, potrebujemo naslednje:

- 1/2 (belega) kruha
- eno čebulo
- 1/2 skodelice olja
- 4 dl mleka
- 2 jajca
- malo soli
- malo sesekljanega peteršilja
- 10 dkg moke

Kruh narežemo na kocke, ki jih prepražimo s sesekljano čebulo na olju. Posebej razžvrkljamo jajca z mlekom in soljo; s tem polijemo kruh in ga pustimo, da se enakomerno napoji. Nato primešamo temu še moko in sesekljan zelen peteršilj ter naredimo cmoke, ki jih kuhamo v slanem kropu 10-15 minut. Kuhane cmoke zabelimo.

Da nebi jedli samo suhe cmoke, vam bom danes ponudil še recept za kokošji paprikaš. Zanj pa potrebujemo:

- eno kokoš ali še raje piščanca (narezanega na kose)
- 2 čajni žlički paprike v prahu
- pol čebule
- malo moke
- malo juhe

Na olju ali masti prepražimo na kose narezanega piščanca in ga nato vzamemo iz posode. V mast ali olje dodamo sesekljano čebulo in papriko, dodamo moko ter vse na zmernem ognju prepražimo. Zalijemo z juho in premešamo, tako da dobimo gladko maso - omako, v katero spet položimo piščančje kose in jih dušimo v pokriti posodi. Piščanca v tej omaki ponudimo s kruhovimi cmoki in solato po izbiri.

KOKEN MET BOJAN

Broodballen

Voor broodballen, welke erg goed passen bij wild, maar ook bij kip of braadkuiken, hebben we het volgende nodig:

1/2 (wit) brood
1 ui
1/2 eetlepel olie
4 dl melk
2 eieren
een beetje zout
een beetje gehakte peterselie
100 gr meel

Het brood snijden we in blokjes, welke we samen met de ui bakken in olie.

Melk en eieren kloppen we apart door elkaar en voegen een beetje zout toe; hiermee overgieten we gelijkmatig het brood en laten we dit rusten zodat het zich vol kan zuigen. Daarna mengen we dit met het meel en de gehakte peterselie en maken we hiervan de ballen, welke we 10-15 minuten koken in zout kokend water.

De gekokte ballen kunt u overgieten met reuzel en spekjes.

Alleen droge broodballen is natuurlijk ook niet alles en daarom hieronder nog een aanvullend paprika kip recept (kip-paprikaš).

Voor paprikaš hebben we nodig:

1 kip of liever een braadkuiken (gesneden in stukken)
2 theelepeltjes paprikapoeder
1/2 ui
een beetje meel
een beetje bouillon

In olie of vet (reuzel) bakken we de stukken kip aan alle kanten bruin. We halen de kip uit de pan en doen we in de overgebleven olie de gesneden ui en het paprikapoeder. Zachtjes fruiten. Daarna voegen we het meel bij en bakken we dit al roerende op een matige vlam. Hier voegen we de bouillon aan toe en roeren we tot we een gladde saus hebben. In de saus leggen we de stukken gebakken kip en doen we de deksel op de pan. Dit geheel laten we nog een tijdje door sudderen, tot de

**muziek Gašperji
(jonge Avsenik)**

**zaterdag 26 april
om 20.00 uur**

(zaal open vanaf 19.00 uur)

in

Sporthal 't RIKKENHAGE

Vürstenaerstraat 1

in

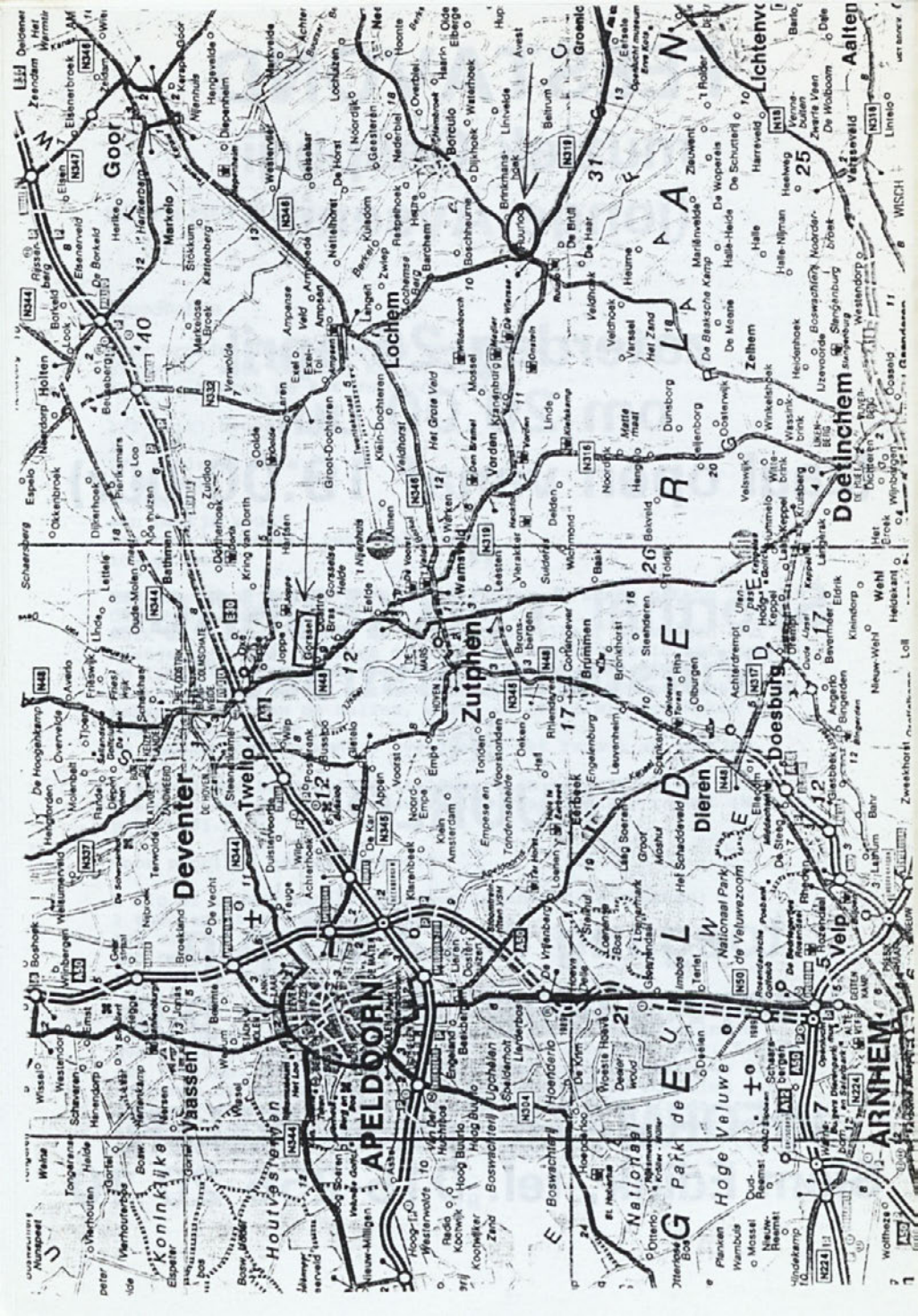
RUURLO

toegang f 22,50 p.p.

voorverkoop f 20,-- p.p.

INFORMATIE even BELLEN

Siem Edink, tel. 015-256 20 10

Bestuur

Voorzitter/secretaris

Siem Edink
Otterlaan 13
2623 CV Delft
tel.: 015-2562010

Vice Voorzitter/penningmeester

Bojan Gorički
Beethovenstraat 19
4563 AG Terneuzen
tel.: 0115-613722

Lid

Vesna Marolt
Van Helt Stocadestraat 22-1
1073 JD Amsterdam
tel.: 020-6754640

Externe contacten

Stian J. Krook
Bloemistenlaan 48
2313 BB Leiden
tel.: 071-5144233

Redactie Lipa

Marjeta Tomšič
Van Doesburgstraat 34
3822 ER Amersfoort
tel.: 033-4562575

Veleposlaništvo Republike Slovenije:
Ambassade van de Republiek Slovenië:

Louizalaan 179,
1050 Brussel
tel.: 02 - 646 90 99

Konzularno predstavnništvo Slovenije na Nizozemskem:
Honorair Consul van Slovenië in Nederland:

Kneuterdijk 2
2514 EN Den Haag
tel.: 070 - 3639907

RECTIFICATIE:

In de vorige Lipa is het alarmnummer van de politie verkeerd vermeld. Hier komt het juiste nummer.

POKLIČITE

Če ste ogroženi
ali potrebujete
pomoč policije

Slovenija

The green piece of Europe